

Voorbeeldrapport Kindermonitor 2017-2018

Denkbeeldige School

Vertrouwelijk

LEESWIJZER

In deze rapportage wordt kort geschetst hoe het staat met allerlei aspecten van gezondheid, welzijn en leefstijl van de leerlingen op uw school.

De onderwerpen zijn:

- Gezonde School
- Bewegen en sport
- Voeding en mondgezondheid
- Welbevinden
- Relaties en seksualiteit
- Mediawijsheid
- Roken en alcohol
- Gezondheid
- Gezinssituatie

Aan het eind staat de samenvatting van de belangrijkste uitkomsten: Wat valt op?

Meer informatie:

- Meer cijfers over de uitkomsten van het onderzoek naar de gezondheid van 0-12 jarigen (regionaal en per gemeente) zijn te vinden op de website van de GGD op <https://ggdgelderlandzuid.nl/gezondleven/gezondheid-in-cijfers/kinderen-0-12-jaar/>
- Op www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl is te lezen hoe u als school effectief aan de gezondheid van leerlingen en team kunt werken. Voor vragen en advies daarover kunt u terecht bij uw adviseur Gezonde School .....
- De JGZ-arts en JGZ-verpleegkundige van uw school blijven de eerste aanspreekpersonen voor de overige zaken rond gezondheid en welbevinden van uw leerlingen.

Verantwoording

Het Kindermonitor-onderzoek is uitgevoerd met de grootste zorg voor privacy van de leerling en zijn/haar ouders. Er zijn geen naam, adres of andere persoonsgegevens gevraagd. Ook is er op geen enkele wijze een koppeling mogelijk naar een specifiek persoon. De uitkomsten in dit schoolrapport behoren toe aan de betreffende school. Het is aan de school om te bepalen met wie zij de uitkomsten deelt.

Colofon

Uitgave: GGD Gelderland-Zuid, afdeling Gezond Leven

Auteur: Mirande Dawson en Meta Moerman

Datum: 1 februari 2019

INLEIDING

De GGD heeft de wettelijke taak om de gezondheid van de inwoners van haar werkgebied te monitoren. Eens in de vier jaar onderzoekt GGD Gelderland-Zuid de gezondheid van de kinderen van 0 tot 12 jaar met de Kindermonitor. Ouders vullen een vragenlijst in over de gezondheid en het welzijn van hun kind. In het najaar van 2017 vond dit onderzoek voor de 3e keer plaats. Een steekproef van ouders van kinderen van 0 tot en met 3 jaar ontvingen per post een uitnodiging om mee te doen van de GGD. Ouders van kinderen van 4 tot 12 jaar zijn via scholen uitgenodigd. Ook uw school verstuurde toen naar alle ouders een uitnodiging om mee te doen aan de Kindermonitor.

Volgens onze informatie zaten er destijds 350 leerlingen bij u op school. Over 97 leerlingen heeft de GGD een ingevulde vragenlijst retour ontvangen. Dit betekent dat de resultaten van dit onderzoek een betrouwbaar beeld geven van de leerlingen op uw school.

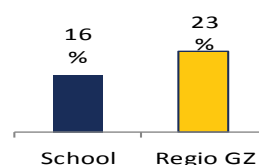
Voor u ligt het schoolrapport met de resultaten van de leerlingen van uw school.

Werkgebied Gelderland-Zuid:

De resultaten van uw school laten we zien naast die van alle 4-12 jarigen in het hele werkgebied van GGD Gelderland-Zuid. Bij sommige onderwerpen laten we alleen het regionale cijfer zien en niet het schoolcijfer. Dat is omdat bij die onderwerpen de aantallen op school te klein zijn om een betrouwbaar beeld te geven.

In dit rapport noemen we het werkgebied van GGD Gelderland-Zuid 'Regio GZ'. In de figuren toont de donkerblauwe kleur steeds de resultaten op uw school en de gele kleur de resultaten in regio GZ, zie onderstaand voorbeeld:

Door deze wijze van presenteren kunt u het schoolresultaat vergelijken met het regionale resultaat. Als het schoolcijfer weinig verschilt van het regionale cijfer, hoeft het niet zo te zijn of dat u tevreden bent met het schoolresultaat. Het is aan u om te bedenken of u het schoolcijfer acceptabel vindt.

In dit rapport zijn de resultaten gegroepeerd naar de Gezonde School-thema's. De thema's Fysieke veiligheid, Natuur & Milieu en Hygiëne ontbreken, omdat daar geen vragen over zijn gesteld in de Kindermonitor. De volgende thema's zijn toegevoegd in dit rapport: Gezonde school, Gezondheid en Gezinssituatie. Bij elk Gezonde School-thema wordt naast de schoolresultaten ook enige achtergrondinformatie gegeven.

Het rapport eindigt met een opsomming van gunstige en minder gunstige resultaten op uw school. Ook wordt u verwezen naar een website met informatie over de Gezonde School-aanpak.

Dit Schoolrapport Kindermonitor 2017-2018 geeft een beeld van de gezondheid en leefstijl van uw leerlingen. U kunt het gebruiken als basis voor (het versterken van) het schoolgezondheidsbeleid. Wij hopen dat het u inspireert. Als u daar behoefte aan heeft, denken wij graag met u mee. De contactgegevens van de adviseur Gezonde School staan op de pagina 'Leeswijzer'.

Veel leesplezier!

Team Gezonde School

GGD Gelderland-Zuid.

RESULTATEN

Gezonde school

“Gezonde leerlingen en leerkrachten presteren beter”, zo heeft onderzoek¹ aangetoond. Een school die op een structurele en samenhangende manier aan gezondheid werkt, noemen we een Gezonde School. Werken met de Gezonde School-aanpak betekent dat u op vier pijlers werkt aan uw gezondheidsdoel. De vier pijlers zijn: educatie, omgeving, signaleren en beleid.

In de Kindermonitor hebben we ouders vragen gesteld over aspecten van Gezonde School.

Het valt op dat de mening van hoog- en laagopgeleide ouders in regio Gelderland-Zuid verschilt:

	Mee eens	
	Hoogopgeleide ouders ²	Laagopgeleide ouders ³
“De school mag regels stellen over traktaties, pauzehapjes, water drinken etc.”	93%	81%
“De school doet voldoende aan het bevorderen van gezond gedrag”	86%	95%

Bewegen en sport

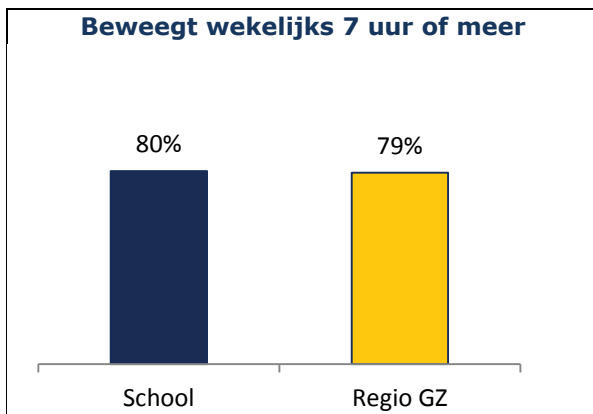
Een actieve leefstijl draagt bij aan een goede gezondheid. Goed leren bewegen en het plezier dat bewegen geeft, zijn essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. Op school zijn er veel mogelijkheden om een actieve leefstijl te stimuleren. Zo kunt u de kwaliteit van de gymlessen verbeteren door een vakwerkplan te gebruiken. U kunt een signaleringsmethode voor de motoriek van leerlingen invoeren. Ook kunt u kinderen uitdagen tot meer bewegen tijdens de pauzes of door beweegtussendoortjes aan te bieden. Steeds meer scholen maken van ‘bewegend leren’ een vast onderdeel in de lessen.

¹ Bos, V. De effectiviteit van Gezonde School-activiteiten. Wat is het verband tussen Gezonde School-activiteiten, een gezonde leefstijl en schoolprestaties? RIVM/CGL, 2015

² Beide ouders een afgeronde HBO/WO opleiding

³ Beide ouders ten hoogste een MBO-2 opleiding afgerond

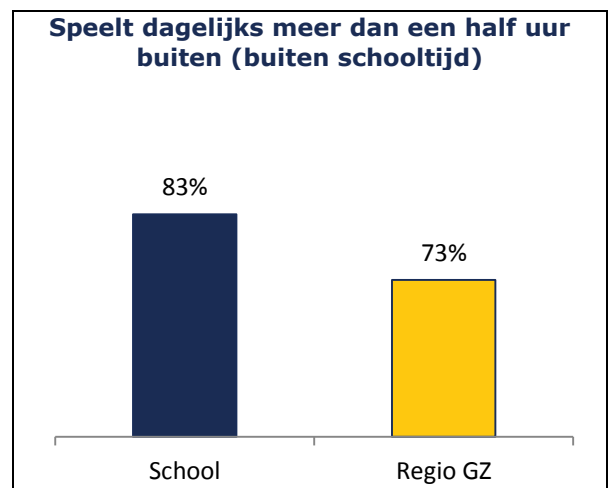
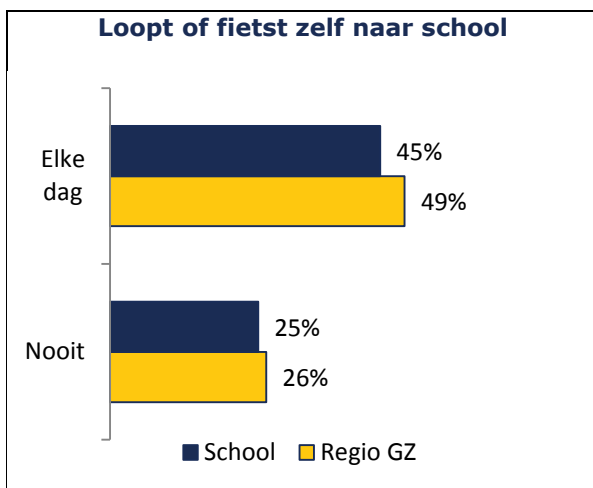
In de Kindermonitor hebben we ouders gevraagd naar het beweegpatroon van hun kind en of er belemmeringen in de buurt zijn om buiten te spelen.

Op uw school beweegt 80% van de kinderen 7 uur of meer per week. In regio Gelderland-Zuid is dat 79%.

De hoeveelheid bewegen is gebaseerd op de mate waarin kinderen:

- op een actieve manier naar school gaan,
- buiten spelen en
- sporten bij een sportclub.

Goed om te weten:

De beweegrichtlijn van Kenniscentrum Sport en Bewegen voor 4-18 jarigen is: minstens 1 uur per dag bewegen.

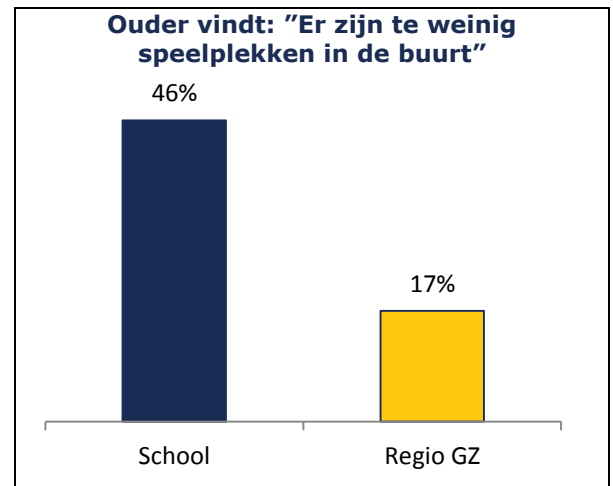
Is lid van sportvereniging

Op uw school is 64% lid van een sportclub. In regio GZ is dit 76%.

In veel gemeenten bestaan regelingen voor ouders met een laag inkomen om lidmaatschap van een sportclub mogelijk te maken. Als school kunt u ouders daarop wijzen.

Ouders is gevraagd naar belemmeringen in de buurt voor het buitenspelen van hun kinderen. De top vier van regio Gelderland-Zuid ziet er als volgt uit:

- Te veel verkeer (20%)
- Te weinig speelplekken (17%)
- Gevaarlijk water, zoals sloot of vijver (16%)
- Te weinig vriendjes/ vriendinnetjes (16%)

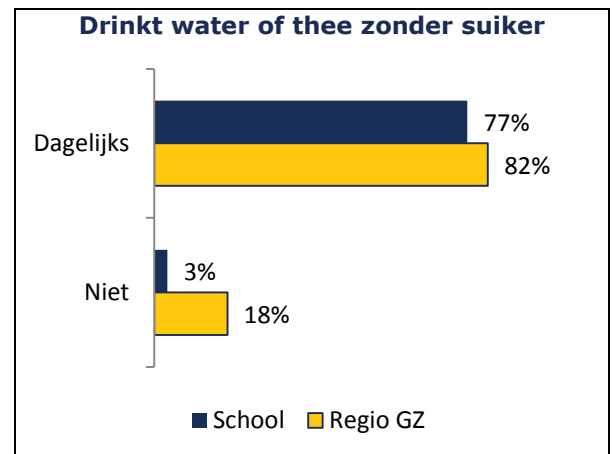
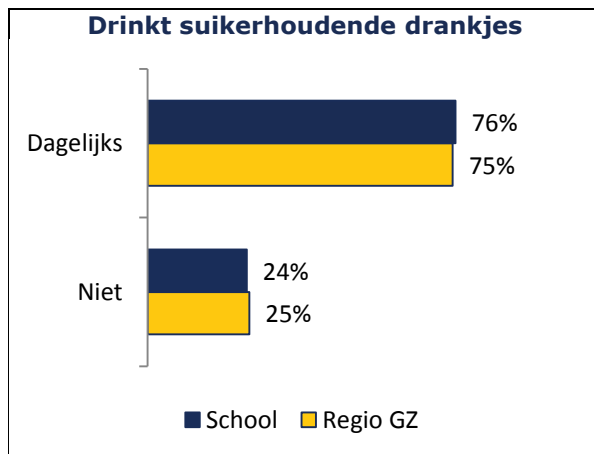

Voeding en mondgezondheid

Als kinderen jong leren wat gezonde voeding is, verhoogt dit de kans dat zij ook op volwassen leeftijd gezond voedingsgedrag vertonen. Het helpt als u op school afspraken met elkaar maakt over voeding. Bijvoorbeeld over wat kinderen mogen meenemen als pauzehap, drinken, lunch en traktatie.

Bij het thema 'Voeding' hoort ook 'Mondgezondheid'. Er bestaan lesmethodes over voeding en over mondgezondheid die u kunt opnemen in uw lesaanbod.

De resultaten hieronder geven een beeld van de wijze waarop leerlingen op uw school omgaan met eten, drinken en mondgezondheid.

Van de kinderen in regio Gelderland-Zuid die dagelijks suikerhoudende drankjes drinken, drinkt meer dan de helft (59%) ook dagelijks water of thee zonder suiker. Kinderen die niet elke dag drankjes met suiker nemen, drinken vaker dagelijks water of thee zonder suiker (81%).

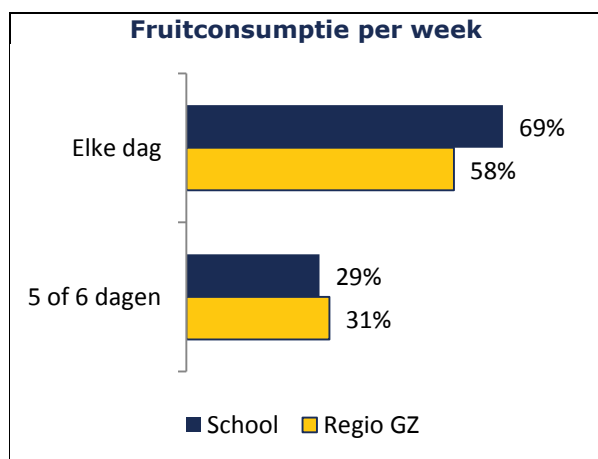
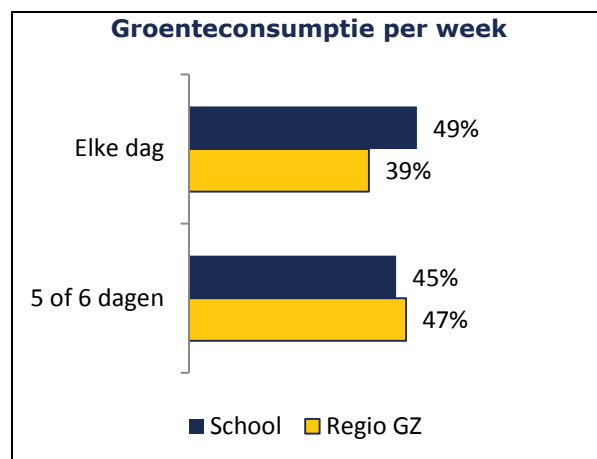
Richtlijnen groente- en fruitconsumptie

Het Voedingscentrum adviseert dagelijks 100-150 gram groente bij 4-8 jarigen en 150-200 gram bij 9-12 jarigen. Voor fruit is het advies: dagelijks 1,5 stuk fruit voor 4-8 jarigen en 2 stuks fruit voor 9-12 jarigen.

De figuur hiernaast laat zien dat de meeste leerlingen elke dag, of 5 of 6 dagen per week groente eten. De overige leerlingen eten 0, 1, 2, 3 of 4 dagen per week groente. In regio Gelderland-Zuid eet 13% van de kinderen maximaal 4 dagen per week groente.

Regels over groente eten

Op uw school heeft 85% van de ouders regels en afspraken met hun kind over het eten van groente. In regio Gelderland-Zuid is dit 88%.

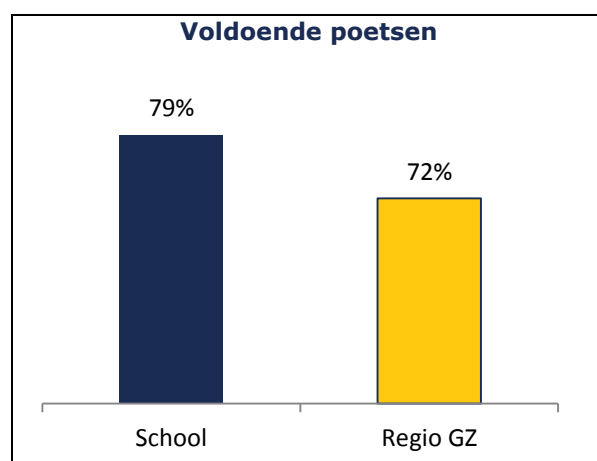
De figuur hiernaast laat zien dat de meeste leerlingen elke dag, of 5 of 6 dagen per week fruit eten. Minder leerlingen eten 0, 1, 2, 3 of 4 dagen per week groente. In regio Gelderland-Zuid is dat 11%.

Regels over fruit eten

Op uw school heeft 84% van de ouders regels en afspraken met hun kind over het eten van fruit. In regio Gelderland-Zuid is dit ook 84%.

'Voldoende poetsen' betekent 'voldoen aan de richtlijn voor voldoende poetsen van het Zilveren Kruis': twee keer per dag poetsen en kinderen tot 10 jaar één keer per dag napoetsen door een volwassene.

In regio Gelderland-Zuid wordt bij 81% van de onderbouwleerlingen voldoende gepoetst. Bij de bovenbouwleerlingen is dit 64%.

29% heeft weleens een gaatje gehad

In regio GZ is dit 35%.

Gaatjes

Gemiddeld heeft ruim 1 op de 3 kinderen (35%) in regio Gelderland-Zuid weleens een gaatje (gehad); 23% van de onderbouwleerlingen en 46% van de bovenbouwleerlingen.

Tandarts

In regio Gelderland-Zuid gaat 88% van de 4-12 jarigen 2 keer per jaar naar de tandarts, 10% gaat 1 keer en 2% gaat (nog) niet of weleens.

Welbevinden

Om te kunnen leren en talenten te ontwikkelen, is het van belang dat leerlingen zich prettig voelen op school en dat zij weerbaar zijn. Een ondersteunende houding van het schoolpersoneel is bevorderend voor een positief schoolklimaat. Een schoolbrede aanpak die past bij de gezamenlijke visie blijkt effectief te zijn. Wat vindt úw school belangrijk als het gaat om het welbevinden van de leerlingen? Daar hoort ook een goed signaleringssysteem bij, zodat kwetsbare leerlingen op tijd de juiste ondersteuning krijgen.

Psychosociale problemen

In de Kindermonitor is de kans op psychosociale problemen in kaart gebracht met de SDQ-vragenlijst⁴. Deze bestaat uit 25 vragen die betrekking hebben op emotionele problemen, gedragsproblemen, problemen met leeftijdgenoten, hyperactiviteit en prosociaal gedrag. De SDQ-vragenlijst resulteert in de scores 'normaal', 'grensgebied' of 'verhoogd'. Leerlingen die scoren in het grensgebied hebben een matig verhoogde kans op psychosociale problemen.

In regio Gelderland-Zuid komt een verhoogde SDQ vaker voor bij:

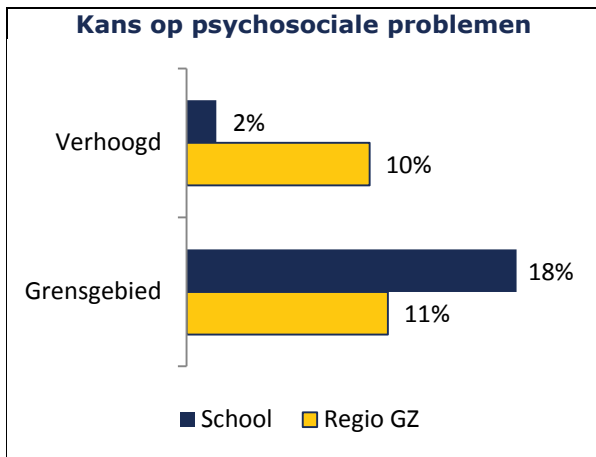
- jongens;
- leerlingen in de bovenbouw;
- kinderen van laagopgeleide ouders;
- kinderen die gepest worden of zelf pesten;
- kinderen die een ingrijpende gebeurtenis hebben meegemaakt.

Minder vaak komt een verhoogde SDQ voor bij:

- kinderen die weerbaar zijn;
- kinderen die bij zorgen of problemen hierover met volwassenen praten

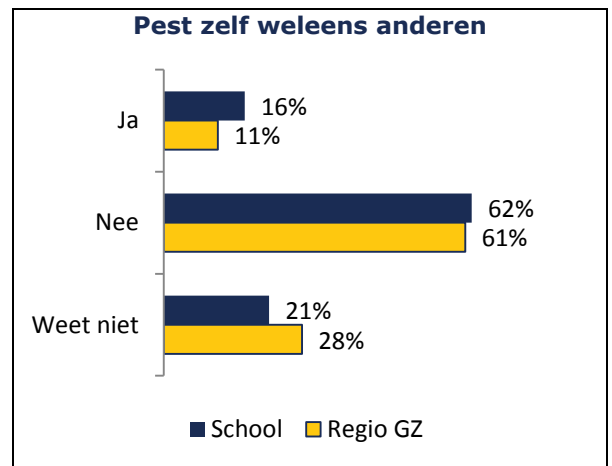
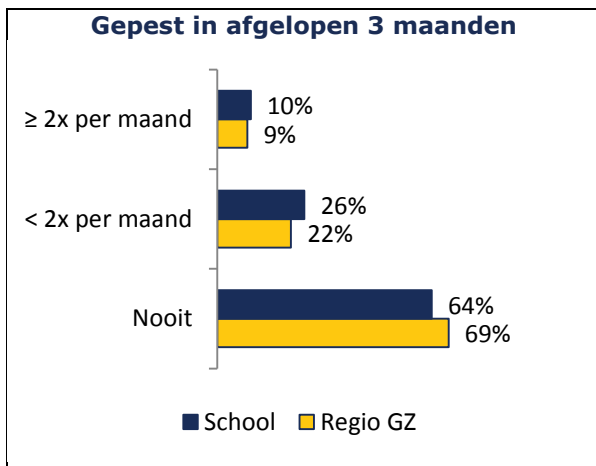
---

⁴ SDQ-vragenlijst = de Strengths and Difficulties Questionnaire

'Behoeftte aan hulp van een deskundige' komt in regio Gelderland-Zuid onder de ouders met een kind met een verhoogde kans op psychosociale problemen aanzienlijk meer voor dan onder de ouders met een kind dat 'normaal' scoort (54% versus 10%).

In de Kindermonitor is ook gevraagd naar pesten en gepest worden, of een kind contact legt met een volwassene bij problemen en naar weerbaarheid en faalangst.

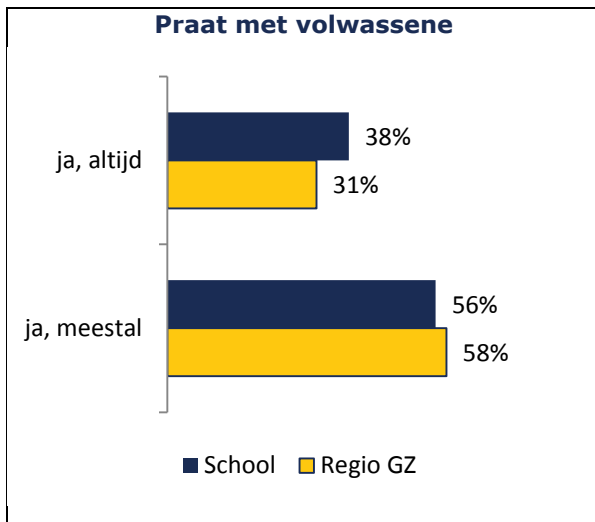

Pesten komt het meest op school voor. Volgens de ouders van leerlingen die in de afgelopen drie maanden zijn gepest in regio Gelderland-Zuid is dat gebeurd:

- op school (75%)
- in de buurt (15%)
- bij een sportclub of vereniging (1%).

Een deel van de ouders blijkt niet te weten of hun kind weleens anderen pest. In regio Gelderland-Zuid geldt dat voor meer dan een kwart van de ouders (28%).

Eén procent van de ouders in regio Gelderland-Zuid met een kind in de bovenbouw zegt dat hun kind (weleens) via sociale media wordt gepest.

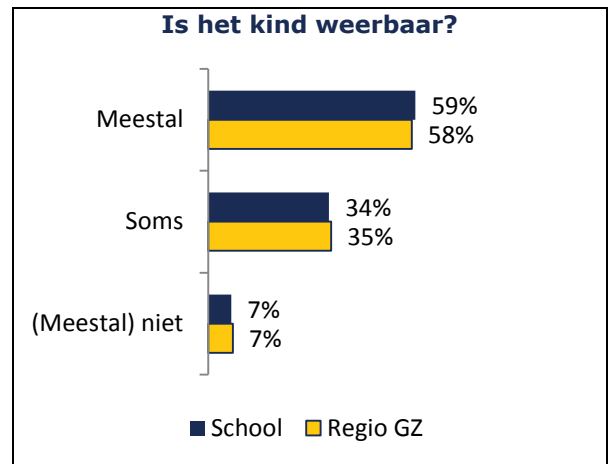

In regio Gelderland-Zuid praat 8% van de leerlingen meestal niet of nooit met een volwassene als hij of zij een probleem ervaart. Drie procent van de ouders weet niet of hun kind bij problemen met een volwassene praat.

Onderstaande definitie van weerbaarheid is in de Kindermonitor gebruikt als toelichting op de vraag.

Weerbaarheid:

Een kind is weerbaar als het voor zichzelf kan opkomen, zonder anderen te kwetsen, te schelden of te vechten.

In de Kindermonitor konden ouders aangeven over welke onderwerpen zij zich zorgen maken met betrekking tot de gezondheid en de leefstijl van hun kind.

In regio Gelderland-Zuid zijn de drie meest genoemde onderwerpen:

- Angst, onzekerheid (20%)
- Faalangst (19%)
- Eten (16%).

Zorgen over faalangst

8% van de ouders op uw school heeft zorgen over faalangst. In regio GZ is dat 19%.

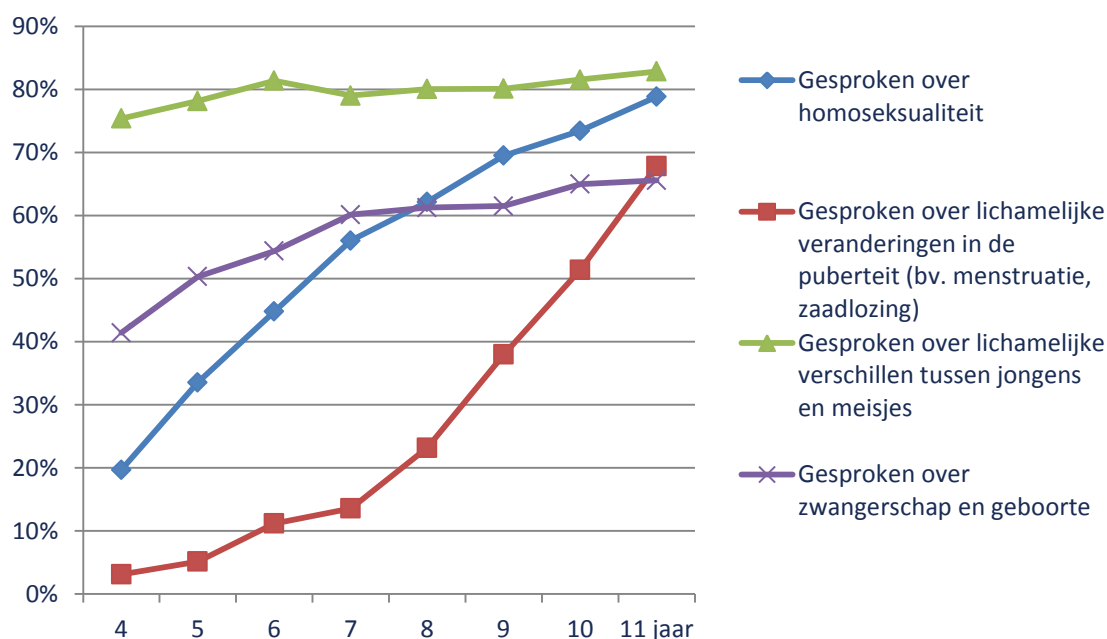
Relaties en seksualiteit

Opgroeïende kinderen ontdekken op jonge leeftijd hun lichaam en krijgen diverse vragen over onderwerpen die te maken hebben met relaties en seksualiteit: Waar komen baby's vandaan? Wanneer krijg ik borsten? Wat is homoseksualiteit? Voor kinderen is het prettig als ze zich veilig voelen bij het stellen en bespreken van dit soort vragen. Respectvol met elkaar omgaan is hierin heel belangrijk. U kunt het thema 'Relaties, seksualiteit en diversiteit' opnemen in uw lesaanbod. Kies een lesmethode die past bij de schoolvisie en betrek ouders bij het thema. Creëer een veilig schoolklimaat waarbinnen iedereen zichzelf mag zijn en de vertrouwenspersoon bereikbaar is voor vragen of onzekerheden.

In de Kindermonitor zijn ouders gevraagd om aan te geven of ze over bepaalde onderwerpen met hun kind hebben gesproken. Dit ging om onderwerpen die te maken hebben met relaties en seksualiteit. De volgende tabel laat zien hoeveel procent van de ouders dat heeft gedaan.

Ouder heeft met kind gesproken over:	School	Regio
Zwangerschap en geboorte	79%	57%
Lichamelijke verschillen jongens en meisjes	85%	80%
Homoseksualiteit	77%	55%
Verliefdheid	82%	63%
Lichamelijke veranderingen in de puberteit	48%	27%
Vrijen en geslachtsgemeenschap	42%	24%
Voorbehoedsmiddelen en veilig vrijen	15%	10%

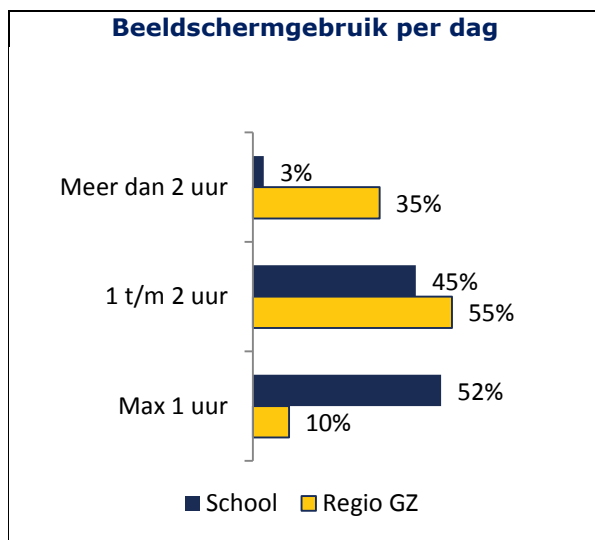
Onderstaande figuur laat zien op welke leeftijd welk percentage van de ouders in regio Gelderland-Zuid met hun kind over bovenstaande onderwerpen heeft gesproken. Logischerwijs groeit dat percentage met de leeftijd.

Mediawijsheid

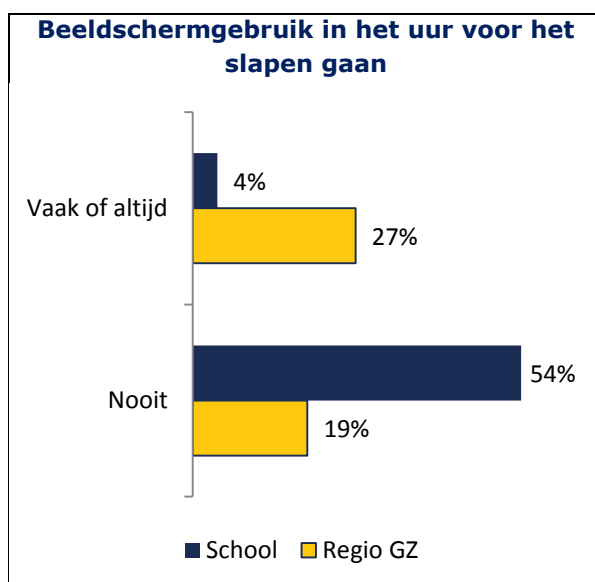
Kinderen groeien op in een tijdperk met veel online mogelijkheden. Maar de digitale wereld kent ook risico's, zoals: cyberpesten, sexting, social media- en gameverslaving. Vooral zelfbeheersing en begrenzing moeten kinderen leren. Het jong aanleren van bewust mediagebruik, zorgt ervoor dat kinderen gezonde keuzes maken. U kunt het thema 'Mediawijsheid' opnemen in uw lesplan. Breng dit bijvoorbeeld onder bij het thema '21^e-eeuwse vaardigheden'. Betrek ouders intensief bij dit onderwerp, want mediagebruik speelt zich in belangrijke mate ook thuis af. Het helpt als u beleid maakt over internet- en mediagebruik op school en dit vastlegt in het schoolveiligheidsplan.

In de Kindermonitor is gevraagd naar de wijze waarop thuis wordt omgegaan met diverse media.

www.Mediaopvoeding.nl geeft het volgende advies over mate van beeldschermgebruik per leeftijdscategorie:

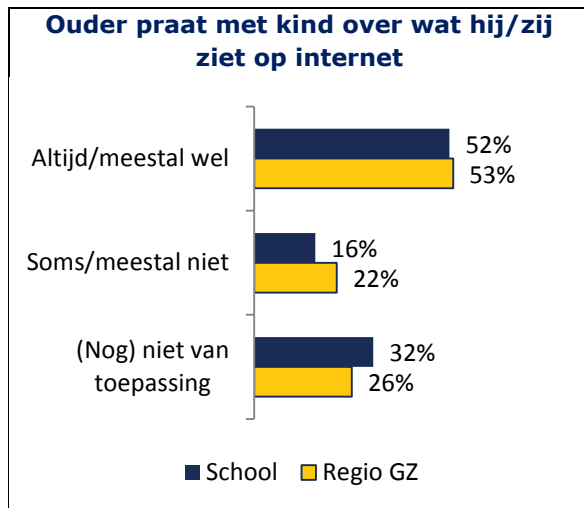
4 - 6 jaar: max. 1 uur/dag, 10 à 15 min./keer
6 - 8 jaar: max. 1 uur/dag, max. 30 min./keer
8 - 10 jaar: max. 1 à 1½ uur/dag
10 - 12 jaar: max. 2 uur/dag
12 jaar en ouder: max. 3 uur/dag

Beeldschermgebruik voor het slapen gaan, zorgt ervoor dat kinderen minder goed slapen. Ze hebben meer moeite met opstaan en zijn overdag vaak drukker.

Het advies aan ouders luidt: Vermijd beeldschermgebruik, zoals tv, tablets en smartphone voor het slapen gaan. Laat kinderen in het uur voor het slapen gaan niet meer achter een beeldscherm. Zet of leg ook geen tv, tablet of smartphone op de slaapkamer.

Het advies aan ouders van jonge kinderen is om samen met het kind ervaring op te doen op internet. Zo houden ouders zicht op wat hun kinderen zien en spelen. Als oudere kinderen alleen het internet opgaan is het belangrijk om geïnteresseerd te blijven in wat ze doen. De kans is dan groot dat ze naar de ouders toekomen wanneer ze iets vervelends zien of wanneer er iets misgaat.

In regio Gelderland-Zuid is er een verschil tussen ouders van onder- en bovenbouwleerlingen. 45% van de ouders met een kind in de onderbouw geeft aan dat het (nog) niet van toepassing is om met hun kind te praten over wat hij/zij ziet op internet. Bij ouders met een leerling in de bovenbouw is dat bij 7% (nog) niet van toepassing.

Afspraken over aantal uur beeldschermgebruik

Op uw school heeft 72% van de ouders tijdsafspraken over het gebruik van een beeldscherm. In regio GZ is dit 63%.

Zorgen over het gebruik van social media en (computer)games

Op uw school maakt 9% van de ouders zich hier zorgen over. In regio GZ is dit 13%.

Roken en alcohol

Roken

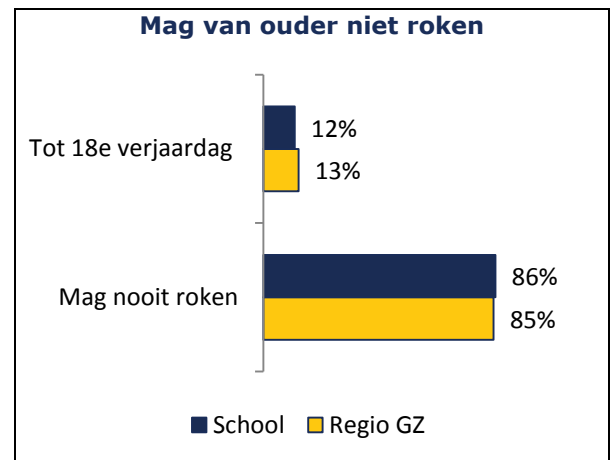
Een rookvrij schoolterrein beschermt kinderen tegen tabaksrook. Daarnaast helpt het om roken niet als 'normaal' te gaan zien. Vanaf 2020 is het rookvrije schoolplein een wettelijk verplichte maatregel. Voor basisscholen is het belangrijk om aandacht te geven aan de sociale weerbaarheid van leerlingen, zodat zij als ze ouder worden, sterk genoeg zijn om 'nee' te zeggen tegen roken en andere genotmiddelen.

Doordat kinderen nog in ontwikkeling zijn, zijn ze kwetsbaarder voor de gevolgen van roken.

Het niet-roken beleid van de overheid is gericht op 3 pijlers: het voorkomen dat jongeren beginnen met roken, mensen helpen die willen stoppen met roken en meerokers beschermen tegen tabaksrook.

De leeftijdsgrens voor de verkoop van tabak is 18 jaar.

Op uw school mag 2% van de leerlingen af en toe roken voor zijn of haar 18^e verjaardag. In de regio is dat 3%.

Meeroken geeft bij kinderen een verhoogd risico op luchtwegaandoeningen. Kinderen van ouders die roken, hebben een grotere kans om zelf te gaan roken, vooral als ouders op dat gebied geen huisregels afspreken.

In regio Gelderland-Zuid:

De trend is door de jaren heen dalend: in 2009 rookte 16% van de 4-11 jarigen thuis mee, in 2013 was dat 9% en in 2017 is dat 5%.

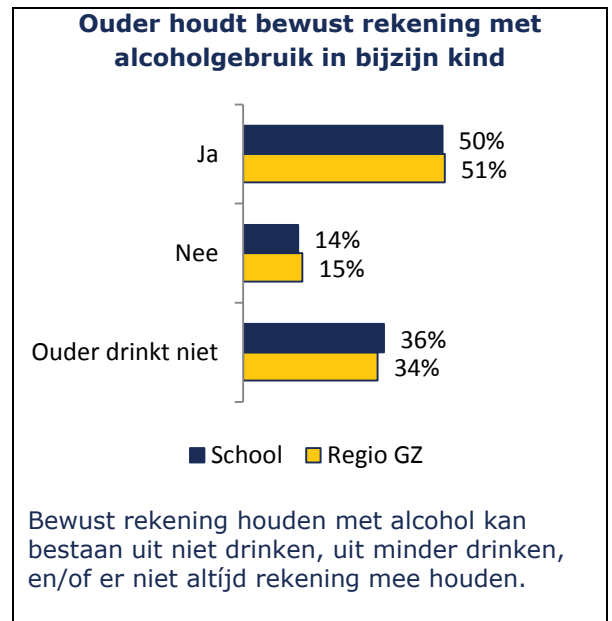
We zien dat meeroken stijgt met de leeftijd: van de 0-3 jarigen rookt 2% thuis mee, van de 4-7 jarigen 4% en van de 8-11 jarigen 6%.

Kinderen van laagopgeleide ouders roken ongeveer 10 keer vaker mee dan kinderen van hoogopgeleide ouders.

Alcohol

In de afgelopen decennia is duidelijk geworden dat alcohol drinken extra schadelijk is voor kinderen. Dit komt doordat de hersenen nog in de groei zijn en alcohol de ontwikkeling van de hersenen verstoort. Daarom mogen jongeren die jonger zijn dan 18 jaar geen alcohol kopen. Zij mogen ook geen alcohol bij zich hebben in openbare ruimtes.

Het Trimbos-instituut adviseert ouders om afspraken te maken met het kind over alcoholgebruik. Ook is het advies als ouder zelf het goede voorbeeld te geven. Zie www.alcoholinfo.nl.

Op uw school mag 58% van de leerlingen wel een slokje alcohol voor zijn of haar 18^e verjaardag. In de regio is dat 57%.

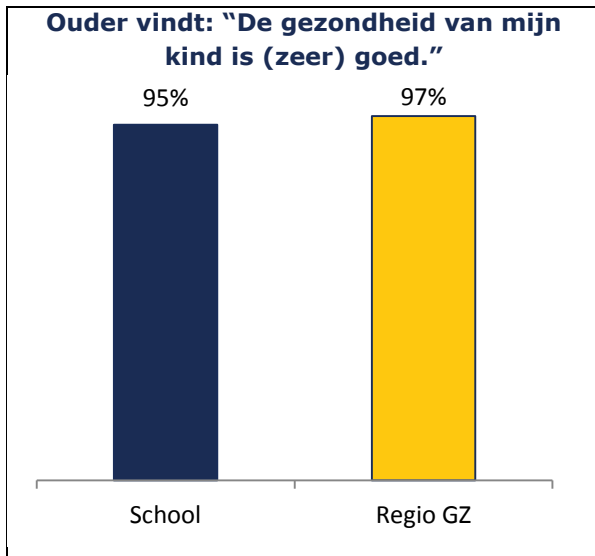
Gezondheid

De gezondheid van de leerlingen van uw school wordt gevolgd door een team van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD. Dit team bestaat uit een jeugdarts en jeugdverpleegkundige, een doktersassistent en logopedist. Zij kijken of kinderen op school zich goed ontwikkelen, een gezond gewicht hebben, goed groeien, bewegen, horen en zien. De kinderen worden onderzocht op 6- en 11-jarige leeftijd. Zo nodig worden ze met ouders uitgenodigd door de jeugdarts of jeugdverpleegkundige voor nader onderzoek.

De ontwikkeling van het kind krijgt aandacht in deze gesprekken, maar ook de opvoeding van het kind. Ouders vullen hiervoor vooraf een vragenlijst in. Doel van de Jeugdgezondheidszorg is om – zo nodig - zo vroeg mogelijk in het opgroeiproces ondersteuning te bieden aan kinderen en ouders. Zo kunnen problemen op latere leeftijd worden voorkómen.

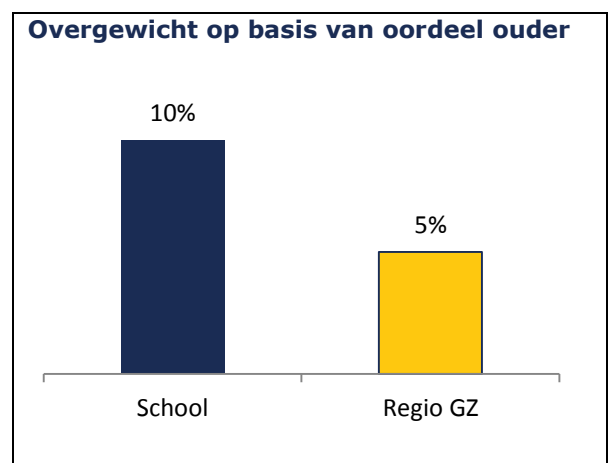

In de Kindermonitor is gevraagd naar diverse aspecten die te maken hebben met 'de gezondheid' van uw leerlingen.

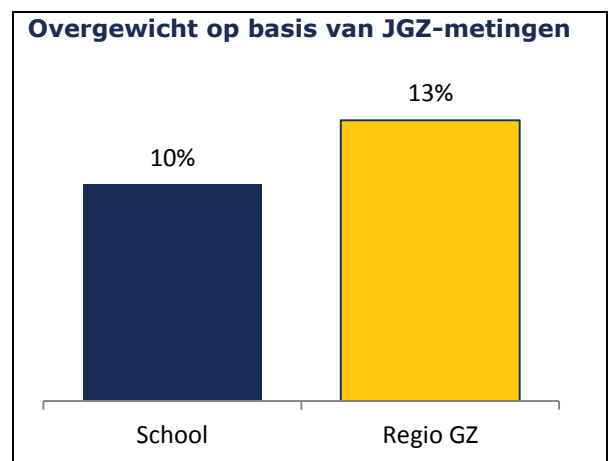

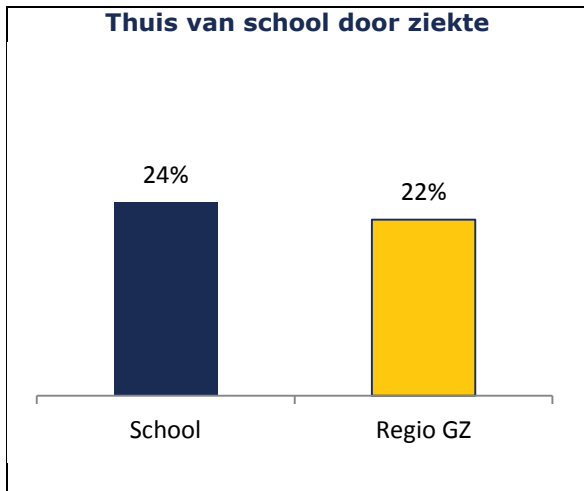
Bijna alle ouders zijn van mening dat de gezondheid van hun kind goed of zeer goed is. In regio Gelderland-Zuid ervaart slechts drie procent de gezondheid van hun kind als 'gaat wel' en minder dan een half procent als slecht of zeer slecht.

In de vragenlijst is gevraagd wat ouders vinden van het gewicht van hun kind.

Gemiddeld is 13% van de basisschoolkinderen in regio Gelderland-Zuid volgens de norm (Body Mass Index) te zwaar; 9% van de 5/6 jarigen en 15% van de 10/11 jarigen. Dit zijn gemiddelden over de schooljaren 2014 – 2018.

In regio Gelderland-Zuid verzuimde 22% van de leerlingen van school wegens ziekte in de afgelopen 4 weken. Ruim driekwart van de kinderen die wegens ziekte verzuimden, bleven 1 of 2 dagen thuis.

Gezinssituatie

De gezondheid van kinderen en hun leefstijl wordt mede bepaald door de sociale en fysieke omgeving waarin kinderen opgroeien. Zo weten we uit onderzoek dat kinderen die in armoede opgroeien, vaak een minder goede gezondheid hebben en minder kansen op allerlei gebieden.

Het opleidingsniveau van ouders speelt ook mee. Kinderen van laagopgeleide ouders hebben vaker een minder goede gezondheid en een minder gezonde leefstijl. Deze kinderen wonen minder vaak in een kindvriendelijke buurt. Ze hebben vaker te maken met zorg of problemen als gevolg van ingrijpende gebeurtenissen, zoals ziekte of handicaps van gezinsleden en ruzies in het gezin.

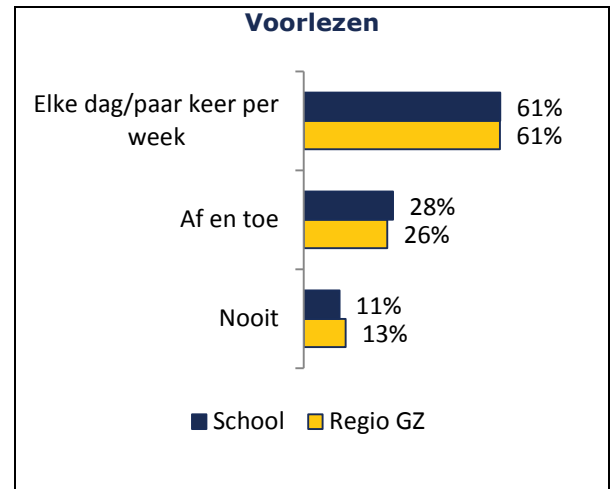
Ook de opvoedvaardigheden van ouders spelen mee: lezen ze hun kind voor? stellen ze grenzen? enzovoort. Uit landelijk onderzoek is verder bekend dat kinderen die in een eenoudergezin opgroeien, meer risico lopen op een gezondheidsachterstand. Een minder gunstige financiële situatie speelt hierin vaak een belangrijke rol. Kinderen met ouders

uit een niet-westers land laten een wisselend beeld zien wat betreft risicogedrag. Zo is hun voeding vaak gezonder en hun beweegpatroon minder gunstig dan gemiddeld.

In de Kindermonitor is gevraagd naar verschillende aspecten waarvan bekend is dat zij de gezondheid en de gezondheidskansen van kinderen beïnvloeden.

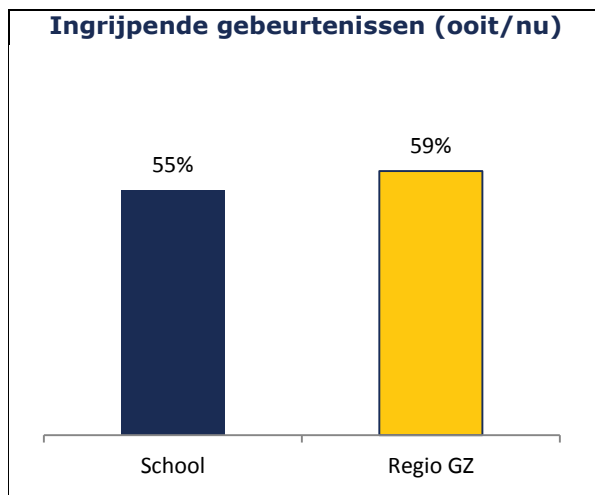
Een van de aspecten die de gezondheid en gezondheidskansen van kinderen beïnvloeden is voorlezen.

In regio Gelderland-Zuid wordt 13% van de kinderen nooit voorgelezen. Dat zijn voornamelijk bovenbouwleerlingen (92%). Ook komt 'nooit voorlezen' bijna twee keer zoveel voor onder kinderen van laagopgeleide ouders (18%) dan onder kinderen van hoogopgeleide ouders (10%).

Ouders konden aangeven of hun kind nu een ingrijpende gebeurtenis meemaakt of ooit heeft meegemaakt. In regio Gelderland-Zuid zijn het meest genoemd:

- Overlijden nabij familielid of geliefd persoon (38%),
- Conflicten of ruzies binnen het gezin (16%),
- Langdurige ziekte of handicap van een gezinslid (12%),
- (Echt)scheiding (12%).

In de regio heeft 59% te maken (gehad) met één of meer ingrijpende gebeurtenissen. 16% van de kinderen heeft één of meer gebeurtenissen meegemaakt waar nog zorg om is.

Rondkomen

In regio Gelderland-Zuid geeft 90% van de ouders aan geen moeite te hebben gehad met rondkomen in het afgelopen jaar. Een op de tien heeft wel moeite; 8% heeft enige moeite en 2% heeft grote moeite. Onder hoogopgeleide ouders komt moeite met rondkomen minder vaak voor dan onder laagopgeleide ouders (5% versus 16%).

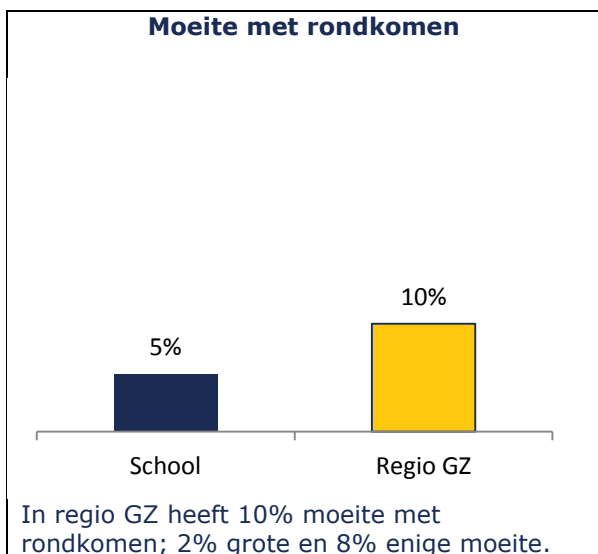
De meest genoemde gevolgen voor het kind van geldgebrek zijn:

- Niet op vakantie of dagjes uit (13%).
- Spanningen in het gezin (7%).
- Kind geen lid van een sportclub (5%) of ander soort vereniging (7%)

School-gerelateerd gevolg:

- Kind kan niet mee naar schoolactiviteiten die geld kosten (2%).

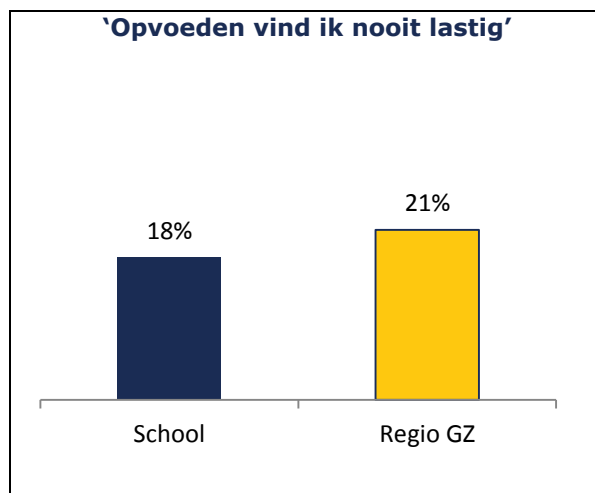
In de regio is bijna een kwart van de ouders (meestal) niet in staat om een onverwachte noodzakelijke uitgave van €1.000,- uit eigen zak te betalen.

Aan de ouders is gevraagd wat zij lastig vinden bij het opvoeden van hun kind(eren). De meest genoemde onderwerpen in regio Gelderland-Zuid zijn:

- Geduld bewaren (36%)
- Consequent zijn (34%)
- Regels stellen (19%)
- Op 1 lijn zitten met partner (19%).

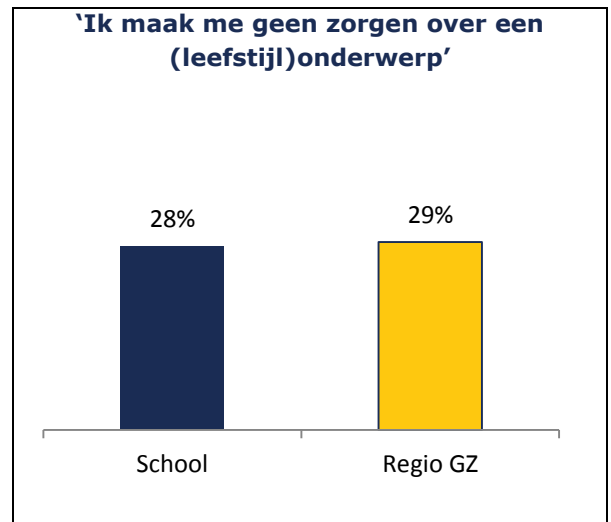
Een vijfde vindt opvoeden nooit lastig. Hoogopgeleide ouders vinden opvoeden vaker lastig (83%) dan laagopgeleide ouders (76%).

Ouders hebben aangegeven over welke (leefstijl)onderwerpen zij zich zorgen maken bij hun kind. De meest genoemde onderwerpen in de regio zijn:

- Angst, onzekerheid (20%)
- Faalangst (19%)
- Eten (16%)
- Luisteren, gehoorzamen (13%)
- Gebruik social media, games (13%)
- Schoolprestaties (11%)
- Pesten, gepest worden (10%)
- Contact met andere kinderen (10%).

Van de laagopgeleide ouders maakt 33% zich nergens zorgen over, van de hoogopgeleide ouders is dit 26%.

Fysieke Veiligheid, Natuur& Milieu en Hygiëne

Over deze onderwerpen zijn geen vragen gesteld in de Kindermonitor. Hierdoor toont dit rapport geen cijfers over deze onderwerpen.

WAT VALT OP?

De resultaten in dit schoolrapport geven een beeld van de gezondheid en het leefstijlgedrag van de leerlingen op uw school. Hieronder een overzicht van gezondheidsthema's die ons opvallen:

	School	Regio
Bewegen en sport		
Beweegt wekelijks 7 uur of meer	80%	79%
Buitenspelen, meer dan half uur per dag	83%	73%
Lid van sportclub	64%	76%
Te weinig speelplekken volgens ouders	46%	17%

Hoeveel een relatief grote groep voldoende beweegt, zijn op uw school in verhouding weinig leerlingen lid van een sportclub. Het aantal speelplekken in de buurt is een aandachtspunt.

Voeding

Eet elke dag groente	49%	39%
Eet elke dag fruit	69%	58%
Drinkt niet dagelijks water of thee zonder suiker	3%	18%

In vergelijking met de regio heeft een grote groep leerlingen op uw school een gezonde voedingsstijl. De groep die overblijft is nog vrij groot: zo eet de helft van uw leerlingen niet elke dag groente.

Welbevinden

Ouder heeft zorgen over faalangst	8%	19%

Relaties en seksualiteit

Gesproken over zwangerschap en geboorte	79%	57%
Gesproken over homoseksualiteit	77%	55%

Op uw school praat een relatief grote groep ouders met hun kind over onderwerpen over relaties en seksualiteit. Dat geldt voor alle bevraagde onderwerpen, en niet alleen voor bovengenoemde.

Mediawijsheid

Mate van beeldschermgebruik >2 u pdg	3%	35%
Beeldschermgebruik in uur voor slapen (altijd/vaak)	4%	27%

In vergelijking met de regio maken uw leerlingen bijzonder weinig gebruik van beeldschermen.

Tot slot:

Naast (gezondheids)cijfers vormen de dagelijkse schoolpraktijk en de beleving van leerlingen, ouders en teamleden ook belangrijke bronnen om beleidskeuzes op te baseren. Dat gezegd hebbende, hopen wij dat dit schoolrapport u inspireert en richting geeft bij het stimuleren van de gezonde leefstijl en de gezondheid van uw leerlingen.

Op <http://www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl> kunt u per Gezonde School-thema zien wat er zoal mogelijk is. Op het tabblad 'Wie zijn wij?' kunt u de contactgegevens zien van uw adviseur Gezonde School. Neemt u gerust contact met ons op. Wij zijn graag bereid om met u mee te denken.